

Független Magyarország

Egy szám
1500
korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefon-szám: 164.

Felelős szerkesztő:
FODOR KÁROLY.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 100.000 K.
Vidékre negyedévre 120.000 K.

Egy szám
1500
korona.

Kiutasítják Bécsből az emigránsokat?

Bécsből azt az értesülést szereztük, hogy a Bécsben időző emigránsok az utóbbi hetekben egyre nagyobb-mérvű működést fejtenek ki. A különböző utóállamokból Bécsbe menekült forradalmárok agitációi a bukaresti, varsói, prágai, belgrádi, atheni kormányokat arra készítette, hogy eszmecserét folytassanak, miként lehetne a Bécsben agítáló emigránsokat megfékezni. Főként Románia és Lengyelország ériük magukat fenyegetve a moszkvai pénzzel Bécsben működő bolsevista központ által. Eppen ezért értesülésünk szerint az utóállamok nevében a közeli napokban közös demarschot fognak az osztrák kormányának átadni az emigránsok kiutasítása ügyében.

Jó osztrák forrásból azt az értesülést szereztük, hogy az osztrák kormány állandóan figyelemmel kíséri az emigránsokat, addig azonban, amíg valamit el nem követnek, mint politikai menekülteket, nem lehet őket kiutasítani.

Malmok és cséplőgépek forgalmi adó alapja.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a malmok által vámorlás fejében 1924. évi október havában természetben megkereselt gabona árának megállapítása tárgyában. A rendelet szerint általános forgalmi adó alapjául szolgáló átlagos ár métermázsákiat a következő: Rozs (kétszeres) 340.000, árpa 404.000, tengeri 382.000, zab 336.000, köles 320.000, tatárka 320.000, ocsu 45.000 K. Ezeket az árakat kell figyelembe venni a cséplőgéptulajdonosok általános forgalmi adó alapjának megállapításánál a géprekeszt állagos értékének, valamint az esetleg még őrlési adó fejében még 1923. évi október havában beszületendő gabona térítési árának megállapításánál is.

A szociáldemokrata párt tiltakozása a rendőrség attackja ellen.

A pártvezetőség ülése. — Propper Sándor képviselőt bízták meg az interpellációval. — Október 5-én tiltakozó népgyűlés lesz Budapesten.

Budapest, 924. okt. 1. A szociáldemokrata párt vezetősége tegnap délután részletes ülést tartott, melynek tárgyát a vasárnap lezajlott tüntetés a rendőrség kardlázó beavatkozása képezte. A vezetőség a párt nevében határozatot hozott, melyben erősen tiltakozik a budapesti államrendőrség bánásmódja ellen. Hangoztatta, hogy arra, amit a rendőrség

a munkássággal cselekedett, abszolút nem volt szükség. Felkérte a párt Propper Sándor nemzetgyűlési képviselőt, hogy ebben az ügyben interpelláljon a kormányt, illetve a belügyminisztert. Egyben elhatározták azt is, hogy október hó 5-én, tehát vasárnap nagy tiltakozó népgyűlést tartanak Budapesten, melyre a vidéki szervezetek képviselőit is meghívják.

Leszállítják a vasuti árudis szabást.

Budapest, 924. okt. 1. A kereskedelmi miniszteriumban értekezlet volt, melyen Ripka Ferenc, a főváros kormánybiztosa és Kelety Dénes a máv. elnökgazdátja is részt vettek a vasuti árudis szabás leszállításáról tárgyaltak. Kelety Dénes a tárgyalásokra vonatkozólag a következőket közölte az újságírókkal.

— Ezek a tárgyalások még napokat fognak igénybe venni s ép ezért még nem dönt el a tarifamérséklés ügye.

A tótok fegyvert akarnak fogni autonómiájuk védelmére.

A tót néppárt vasárnapi nagygyűlése. — Hlinka szövege a tót néphez. — Az egész Csehország izgalomban van.

Vasárnap ünnepelte a tót néppárt Hlinka András születés napjának 60. évfordulóját. A tótok ezrével vonultak fel az egész felvidékről, hogy rajongott vezérüket meghallgathassák. A szónokok követelték a tót nép autonómiájának megadását. Utánuk az ősz és körülrajongott vezér Hlinka András kezdett beszélni. A hatalmas tömeg az első szavainál sirva fakadt, majd pedig elképzeltetlen extázisba jött. Ezeket mondta:

— A csehek alávaló és aljas módon becsaptak bennünket. Nem felszabadítani, hanem rekvirálni jöttek. Tudom, hogy a prágai kormány egyetlen vágya megöletni engem, rajtam azonban nem fog a golyó, én még erősebb akarattal és tánto-

rithatatlansággal, mint eddig, az utolsó lehetéssel is küzdeni fogok népem szabadságáért. Mi visszavonulni nem fogunk, ellenben ha kell egytől-egyig fegyvert ragadunk és kivívjuk teljes szabadságunkat.

Az egész Csehországban óriási izgalmat keltett ez a beszéd, annál is inkább, mert a gyűlésen egy neves angol államférfi is részt vett és gratulált a párt vezérének. A cseh sajtóban egyes lapok követelik Hlinka azonnali letartóztatását, mert fegyveres ellentállásra izgatta népét.

A buza ára 1924. október 1-én,
Budapesten 430.000 kor.
Bajai piacon 390.000 kor.
Arany korona 15.701/4.

P. Márkus Emilia a bajai szinpadon.

Alexander Bisson híres színművében lépett fel tegnap este a magyar színészgárda egyik legkiválóbb országhírű reprezentánsa P. Márkus Emilia.

Kritikán felül álló alakja, tudása, megjelenése nem is adhatja kezükre a tudálékos, erőszakos kritikáskodás tollát, mindent letéve, egyszerű emberek módjára tisztelettel hajlunk meg a nagy művésznő előtt, a fény előtt, amelynek ide is vetődött sugara a mi kis szinpadunkra.

Közénk jött ez az asszony, hogy játszon a lelkünk hurján, eljött közénk, hogy belénk, a magyar ugarba magot hintsen, amiből majd a művészet fog kisarjadni. Ahogyan az első felvonás félelmét, a férjéhez való visszatérés lelki remegését, az orkán feszültségű elválást megjátszotta, az több volt, mint jó, az több volt, mint szép, az a minden volt: a nagy-nagy művészet. Az iszákos asszony rekedt felhőrgéséből, velőt rázó hisztérikus kacagásából, orgánumának a bensőnkön való végigdübörgéséből, a hangtalan sirásból, görnyedt fájdalomából, a hörgő halódásból, a véres szakadozott beszédéből nem is ember szólt hozzánk, hanem az asszonyi hősosz, aki mégis asszony, gyenge, aki nek meg kell bocsájtani.

P. Márkus Emilia neve gyémánt, amelynek fényét minden szó csak csiszolhatja.

S most ezen ünnepi est után szerény szócsokronkkal üdvözlöljük a művésznőt s láthatatlan szerszámunkkal a szívünkkel csiszoljuk az ő ragyogásának fényét.

Fleuriot ügyész szerepét Hidvégi játszotta kitűnően, amit a frontikusnak mondható tapsok bizonyítottak. Rajmondot Greguss Zoltán kreálta, akinek pusztán szinpadra lépése hatott a közönségre. Győző, Harsányi, a Demény pár kisebb szerepükben derekasan megállták a helyüket. Érkövy Károly, Erdősi Lajos, Takács Oszkár, Hajnal Károly kitűnőek voltak epizódszerepükben.

A rendezést Hidvégi Ernő végezte jól és hatásosan. L. L.

2 éves vágású l-ső readő b ü k k f a (kéregmentes),
2 éves vágású l-ső readő impert t ö l g y f a
vagon tetelekben, őiben és felaprítva a legolcsóbb napi
áron kapható

Tűzifa aprító gépet házhoz küldöm. -o- Olcsó, precíz és gyors munka!
Sándor László tűzifa- és szénkereskedő a teherpályaudvaron. Telefon: 228.

Férész hulladék!
Nem kell aprítani, sokkal olcsóbb, mint a hasálya lapát
és háztartási célokra kiválóan alkalmas, nagyrészt
ipari célra felhasználható, egyméternél hosszabb deszka

Ime, en az őszfileolira. Aki
poéta akar lenni, csak gondolko-
dás nélkül kövesse Leó módszer-
ét. Mert ez az igazi költészet és
hogy Leofiosz költész azt senki
tagadni ne merje, mert Őszfi
megtagadhatatlan s lehet, hogy
bosszualtó. Akkor pedig megeteti
az embert a második eresztésben
szereplő vámpírral.

lentik, újabb értekezletet hívtak
össze, melyen a megyék főispán-
és alispánjain kívül a városok
polgármesterei is részt vesznek.
Bajáról úgy a főispán, mint a
polgármester felutaznak Buda-
pestre.

Cimezin tökéletes polostakró
az Apollo-llatszertárban
— Hibaigazítás. A Pollák
butergyár hirdetésénél tegnap és
tegnapelőtt szedéshiba folytán a
hálósoba árát 5,250.000 korona
helyett 2,250.000 koronában tűn-
tették fel. A hibát ma már kiiga-
zították, külön is ki kell jelenté-
nünk, hogy az árat csak szedé-
shiba folytán tüntették fel hely-
telenül.

Hugó, Bécs város pénzügyi ta-
nácsnoka, aki tisztán a befolyt
adókból példátlanul rövid idő
alatt szánálta Bécs városának
pénzügyeit és deficitmentessé
tette a költségvetést. elérkezett-
nek látja az időt, hogy a ház-
építési, üzlethelyiség- és szociá-
lis városi adókat egyharmadával
leszallítsa. Az erre vonatkozó ja-
vaslatokat Bécs városának köz-
gyűlése már legközelebb tár-
gyalni fogja.

és szabálytalanságaikat elkövet-
ték. A belügyminiszter most fel-
hívta a hatóságok figyelmét arra,
hogy az ilyen vámröröknek, mi-
vel ismerik a telepet és vámrör-
ség szolgálati beosztását, ne en-
gedje meg a letelepítést, mert
az ilyen büntetésből eltávoztak
kétes egyének előmozdítják a
csempésztést és a kémkedést.

HIREK.

Hétórai harangszóra.

Három napja már, hogy a nyári
nyolcórás harangzás helyett hét
órakor szárnyra kell az esti ha-
rang nyugalmat hirdető szava. Hét
órakor már őszi este lepi be a
várost és messze, a nyugati he-
gyek fényvesztett háta mögé vándorol
a piros nap, hogy helyet
adjon a vén Európa estborító, fe-
kete fátyolának. Szent Márk levél-
hullató nevenapján köszöntött be
a korai harangzás, mely a fáradt
napok imahívásában egyuttal egy
szép, sugaras nyár meghatott bu-
csuját hirdeti, messzeszállva a du-
nai tájak és a sötétbe burkolt al-
földi tanyák piros tetői fölött. A
nyolcórás esti harangszó utolsó
napjaira esik fogolykiváltó boldog
Asszony napja is, a börtönbe zár-
tak, a megtévedettek, a bilincshe-
verték reménykedése. Fogolykiváltó
Boldogasszony éjszakáján suhan-
nak tova a szabadulások és meg-
szabadítások angyalhirdette örök
igéi s a nép úgy tartja, hogy a
börtönajtók ilyenkor önmaguktól
nyílnak meg az éjfél óráiban.
Csupa misztikum és csodáság
szeptember utolsó hete, melybe Iz-
rael vallásának új esztendeje is
beköszöntött. A világ minden bor-
zalmas vétkén és elvetemültségén
áttör a hit, az égi kegyek fehér
ujja ragyog ki mindenfelé, dhita-
tos napok ezek, vigasztalók és
imádkoztatók, mint a hétórai ha-
rangszó enyhe és nyugtot hozó,
áhitatos melódiái... (B.)

Hatszerek, piperecikkek az Apollo-llatszertárban!

— A főszertartásmester
halála. A napokban temették
el Bécsben elhunyt Nepalack
Vilmost, az egykori főszertartás-
mesteri hivatal igazgatóját, akinek
az udvari szertartások és forma-
litások ugyszólván a kis ujjában
voltak. Cseh neve dacára tipikus
bécsi ember volt, egészséges hu-
morral és jószívű ember lévén,
készséggel állt azok rendelkezé-
sére, akiknek a királlyal dolguk
akadt. A fölfurduzás után egyik
bécsi bankban könyvelési teen-
dőt vállalt, majd a Vita film-
gyárnál rendezői tisztséget vállalt
és a gyár különösen az udvar-
körében játszó darabok rendezé-
sénél jó hasznát vehette Nepal-
locknek, akinek sirba szállásával
a Ferenc József korának egy ti-
pikus alakja tűnt el ismét a le-
tűnt idők szereplőinek arckép-
osarnokából.

X Butor olcsó és jó. Tö-
mör hálósoba szilvából, magas
fényezett, betétes 5.250.000 ko-
ronáért Pollák József butergyá-
rosnál, Kosuth ucca 23.

— Elveszett vasárnap a
vasuti raktarban, vagy a raktártól
az Uj uccán keresztül a Tóth
Kálmán ucca sarkáig vezető uton
egy sárga krokodil bőrből készült
kétfelé nyitható erszény egymillió
háromszázezer koronával, külön-
féle okmányokkal és igazolvá-
nyokkal. Kértek a becsületes meg-
találót, hogy az erszényt az igaz-
olványokkal hozza a Corvin-
nyomdába, a pénzt jutalomképpen
megtarthatja.

— A büntetésből elbo-
csátott vámröröknek nem
szabad volt lakóhelyei-
ken letelepenni. Illetékes
helyről nyert értesülésünk szerint
a m. kir. vámrörök kötelekéből
végleg elbocsátott altisztek és
vámrörök nem eredeti telepe-
dési, vagy illetőségi helyükön,
hanem előszeretleiből ott szoktak
letelepenni, ahol visszaéléseiket

SPORT.

Játékos csábítás.

Már hozzánk is befűnkelt
magát egy régi pesti divat, amely
— sajnos — a magyar futball
élet egészségét évekkel ezelőtt
kikezdte. A fővárosban nem mu-
lik el két anélkül, hogy egy-hét
játékos külföldre ne távozna.
Leikiismeretlen emberek közve-
titik ezeket az üzleteket, amiből
természetesen hasznot húznak.
Arról értesít ma bennünket a
Bajai Sport Egyesület intézője,
hogy egyik legjobb játékosuk,
Székeres József, egy bajai ur
ajánlólevelével a Budapesti Zugló
AC.-hoz távozott. Ez a vesztés-
ség nagyon érzékenyen érinti a
BSE.-t, de a bajai futball-spor-
tot is. Kíváncsok volna, ha az
ilyen ajánlóleveleket osztogató
urakat barátságos módon rá le-
hetne venni arra, hogy amíg
nem késő, menjenek más városba
szerecséjét próbálni.

S. D.

Fischer Simon Baja.
Eredeti Singer varrógépek
hat havi részletfizetésre
papirkoronában kamatmentesen.

Fényké-
pészeti
s sport
cikkek,
varró-
gép és
kerék-
párok
állandó
nagy
raktára.

Reklam árak!

Eredeti Reithoffer Wienpasingi gyártmányu hócipők
és kalocanik gyönyörű francia formában. Ugyezintem
eredeti kézimunka iakola cipők, fiu és leányka hócipők.

Fekete varrott gyermek-szandál 26-30.	50 000 K	Flu lakola cipők	140.000 K-tól
Női kintő melegbélű cipő	80.000 K-tól	Férfi cipők	200.000 "
Női fekete fölcipők amerikai forma	120.000 "	Női magaszáru cipők	220.000 "

STELLNER ZSIGMOND cipőüzlete Baja, Vörösmarty ucca 1. szám. (Grausug ház.)

Elegáns női kalapokat

a legutolsó divat szerint a legkényesebb izlésnek megfelelően; jutányosan készít, régi kalapokat átalakít

Fodor Boriska
Cirfusz Ferenc ucca 1/B.

Felveszünk szedőtanulót
heti 65000 korona fizetéssel.
Corvin-nyomda.

Jugoszláviai 1. rendű két éves száraz

**b ü k k h a s a b
- t ü z i f a -**

a Vöröshid mellett és a Hangya Erzsébet királyné uccai fiókja udvarában megtekinthető. Bármilyen mennyiségben ölenként 800 000 korona, külön a forgalmi adó. Házhoz szállítás ölenként 40.000 korona.
Rendelések

Tóth István
hatászáti irodájában és a Hangya-fiók udvarában. Szállítás azonnal

Harisnya és kabátkötéshez

kötőnők és kötősegédek
magas fizetéssel azonnal felvételnek

Schlésinger Miksa
a plébánia templomnak szemben.

Tanulóleányt

65.000 K heti fizetéssel
azonnal felvesz a Corvin-nyomda.

Éjleli inspekción
szept. 29 ó. okt. 5-ig
reggel 8 óráig és vasárnap délután nyitva
Dr. MAKRAY LÁSZLÓ

B U T O R I !

B U T O R I !

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy műhelyemet Dr. Barts ucca 4 szám alatt megnagyobbítottam, miáltal módomban van az asztalos szakmához tartozó mindennemű munkát műhelyemben a legjobb szakmunkásokkal a legolcsóbb naplárón készíteni.
Raktáron tartok és készítek legjobb minőségű teleháló, ebédő és szalonbutorokat.
Épület, butor, portál és üzletberendezések tervezését és rajzolását vállalom.
Kérem a n. é. közönség további pártfogását tisztelettel

Szabó Ferenc
épület és műbutor asztalos

Fränkl és Horváth

mechanikai műhelye
Budapesti ut 15. Baja Budapesti ut 15.

!

Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Új és használt kerékpár. — Varrógép. — Gramofon — Köörgép és legyverekben. — Villanycikkek. — Football-labdák és karbid világítási cikkek. — Lógékellékek és köörgépek. Legutányosabb árak és legpostosabb kiszolgálás. Javítások szavatolással mellett eszközöketnek.

!

Asztalosok, ácsok, építőmesterek és építetők

szükségletüket legolcsóbban Bácska legnagyobb fakereskedésében **BACHRACH BANK** fatelepen

Baja, régi Tárház telep, Teth Kálmán ucca, aszereshetik be ahol állandóan 5-600 házra való épületfa

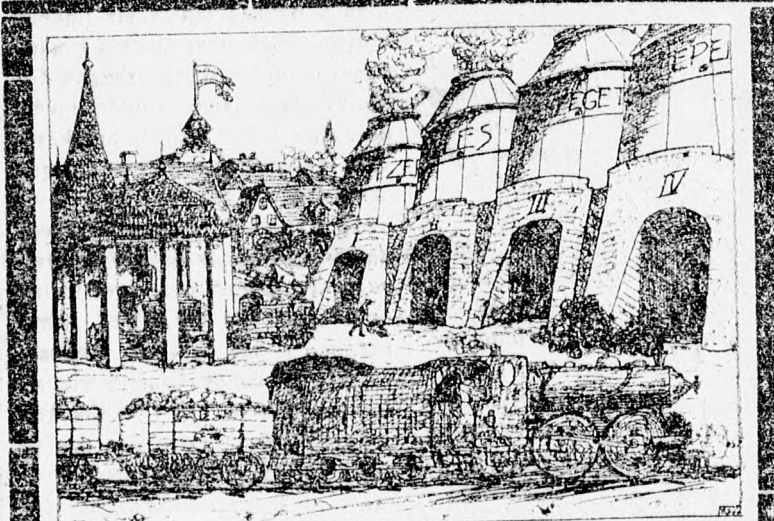
(fűrészelt, faragott és tutajfa 4-18 m. hosszúság) puha- és keményfa deszka, szél-deszka, léc, stáfl, téglák és oszlop van raktáron

Saját iparvágány

A megvásárolt anyagot a vevő azonnal magával viheti, vagy a telepen azonnal waggonba rakhatja.

Hásterveket díjmentesen készítünk

Városi iroda: Vörösmarthy u 12
Városi telefon: 9. Fatelepe telefonja: 182.

Saját termelésű fával égetett darabos

MÉSZ

Portland cement, retorta bükkszén és kátrány fedéllemez állandóan kapható:

Spitzer Illés

BAJA, Budapesti-ut 9. Vásártér.
Minden mennyiséget házhoz szállítok. — Telefon 121.

Építőmesterek és építetők figyelembe!

Szabadalmazott **Terrenol-pala**

fagyálló, tűzálló, vízátthatlan

Elő Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépgyár
Baja, Kölesy ucca 2 szám alatt. (Budapesti-ut sark.) Telefon 118.

a világ legjobb tetőfedőanyaga

állandó raktár és egyedárusítóhelyes

